

Verslag Extra Regiegroep Gegevens- en berichtenstandaarden
26 juli 2017 - concept

Van

Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING)

Aan

Deelnemers Regiegroep StUF/RSGB/RGBZ

CC

tijd/locatie

9:30 – 12:30 (13:30 inclusief lunch)

Utrecht – Regardz La Vie: Lange Viestraat 351

Website

[Gemma Online](#)

Betreft/datum

Concept Verslag Extra Regiegroep Gegevens- en berichtenstandaarden

26 juli 2017

1. Opening en mededelingen

Nico Romijn (KING) opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Er wordt een korte voorstelronde gehouden.

Nico licht toe dat tijdens het laatste regiegroepoverleg van 7 juni 2017 de wens is uitgesproken om een extra overleg in te plannen over de governance van de StUF familie en de hoofdlijnen in de ontwikkeling daarvan. Het doel van vandaag is om inzichten met elkaar te delen, verschillende beelden die leven uiteen te zetten en op een aantal invalshoeken consensus te vinden. Voor de pauze zijn er sprekers die de beelden uiteen zetten, waarna na de pauze de discussie verder gevoerd kan worden.

De agenda zoals deze voorligt wordt ongewijzigd vastgesteld. Omdat het een extra overleg is, worden de reguliere agenda-items als notulen en actielijst vandaag niet behandeld.

2. Problemen met StUF gezien vanuit groep leveranciers (9:40 uur)

Toelichting door Maarten van den Broek, Message Design (i.a.m. Centric, Pink en GouwIT)
Sheets van deze presentatie zijn te vinden in de bijlagen bij dit verslag.

Maarten geeft een inleiding over de inhoud en opzet van de StUF om aan de hand daarvan het beeld vanuit een groep van leveranciers aan te geven. Er is inmiddels ca 20 jaar kennis en ervaring opgebouwd in het standaardiseren van gegevensuitwisseling, het is min of meer een continu leerproces. Daarbij is de standaard geleidelijk verbeterd en uitgebreid en in steeds meer systemen toegepast. In zo'n proces is soms een revolutionaire stap nodig. Dus allebei kan nodig zijn in dit vernieuwingsproces. De nadruk ligt vanuit Maarten vandaag op de continuïteit en het leren vanuit wat er is, wat er was en wat er aanvullend nodig is. In dit leerproces is het daarbij essentieel om in overleg met de belanghebbenden op basis van inhoudelijke argumenten te komen tot compromissen en beslissingen over de verdere ontwikkeling van de inhoud en structuur van de standaard. Een deel van wat we willen standaardiseren is inmiddels ook infrastructuur geworden bij gemeenten. Continuïteit is voor infrastructuur en de gerealiseerde en werkende oplossingen dus belangrijk.

Maarten zet eerst een aantal essentiële kenmerken uiteen die in StUF zijn ontworpen om te begrijpen waarom de inhoud en de constructies zo zijn opgezet en wat de redenen daarvoor zijn.

Het vertrekpunt bij StUF is dat er gegevensverwerkende functies tussen systemen aangeroepen moeten worden. De StUF-standaard beperkt zich tot deze simpele kern voor gegevensverwerking en -ontsluiting, dus zonder ingewikkelde zaken als businessprocesmanagement. Deze zijn nooit een

onderdeel geweest van StUF (BG en ZKN), dat ligt daarbuiten. Soms is dit in meer of mindere mate meegenomen binnen de StUF koppelvlakstandaarden.

Wat nodig is bij het oplossen van betrouwbare interoperabiliteit tussen systemen is niet alleen specificatie van de inhoud van berichten, maar ook aanvullende afspraken voor bijvoorbeeld foutafhandeling en - bij sommige interactiepatronen - stuurgegevens. Gebeurtenis gedreven werken is belangrijk voor een betere interoperationaliteit.

De belangrijkste componenten in StUF worden verder toegelicht. Het entiteitenmodel is een essentieel onderdeel van de standaard. Dit is nodig omdat er van een semantisch model (een conceptuele beschrijving en modellering van gegevens) moet worden overgegaan naar structuren die gebruikt kunnen worden in de feitelijke uitwisseling van gegevens. Daarvoor moeten ontwerpbeslissingen worden gemaakt.

Er worden een paar voorbeelden gegeven om van een semantisch model naar een uitwisselingsgegevensmodel te komen. De ontwerpissues met bijbehorende beslissingen die van belang zijn, worden verder toegelicht. Er is hierbij maar één structuur met basisentiteiten gedefinieerd waarbinnen het allemaal moet passen, die naar behoefte ingeperkt kan worden. Voor StUF is dit altijd een belangrijk uitgangspunt geweest, waar veel leveranciers gebruik van hebben gemaakt. De software zou anders duurder zijn geworden.

KING is de afgelopen jaren bezig geweest een vertaling van SIM (Semantisch Informatiemodel) naar UGM (Uitwisseling Gegevensmodel) te maken, dit begint te werken. Enterprise Architect is daarbij de tool die gebruikt wordt. Nu is het zaak dit te verbinden aan de technologie van berichten/services. REST-JSON in plaats van XML kan daarvoor ook worden gebruikt. Dit is het plaatje van het ontwikkelspoor met de StUF-onderlaag. Het onlangs goedgekeurde koppelvlak REST-JSON past hier eigenlijk niet goed in en staat er eigenlijk buiten. Maarten geeft aan dat het wel goed is dat inhoudelijk deze richting wordt ingeslagen, maar dat het gezamenlijk tot een uniforme oplossing komen heeft ontbroken in dit proces. In de ontdekken-lijn komt dit wat hem betreft in beweging.

Cathy Dingemanse (gemeente Den Haag) vraagt of het bij de hier gegeven inleiding gaat om een wenselijk uitgangspunt of om een bepaalde doorontwikkeling in de tijd te laten zien.

Maarten geeft aan dat het voor een belangrijk deel de geschiedenis beschrijft, vandaar het beeld van het leerproces en de uitgebreide toelichting. Hierbij gaat het er niet om uitgangspunten of principes te willen behouden, maar om alle belangen mee te wegen, opgebouwde kennis te benutten en daar de discussie verder over te voeren.

Maarten gaat kort in op de in het SIG-rapport aangegeven knelpunten in de praktijk en de veranderingen die nodig zijn. Maarten vindt dat dit terecht is en dat het ook goed is dat dit is aangegeven. Om zicht te geven op de richting waarin de oplossingen moeten worden gevonden is het goed hierbij ook de oorzaken van een aantal van deze problemen aan te geven.

Uit het SIG-rapport kwam onder meer naar voren dat BG310 in het algemeen veel te groot, complex en te weinig scherp is. Verder dat er functioneel te veel mogelijk is in de structuren die StUF-BG biedt. Maarten is het ermee eens dat hier wat mee moet gebeuren. Het rapport is serieus genomen en in de Expertgroep is bekeken hoe hiermee nu verder kan worden gegaan. StUF 03.02 is mede op die punten doorontwikkeld en beschikbaar voor nieuwe koppelvlakken. Het is nog niet goedgekeurd vanuit het idee er eerst mee te oefenen. KING is druk bezig om de tooling te ontwikkelen waarmee snel scherpe koppelvlakken gedefinieerd kunnen worden. Daarnaast hebben KING en gemeenten (in samenwerking met Den Haag) een RSGB-bevragingen koppelvlak in de ontdekkenlijn ontwikkeld. Dit is inspirerend om te zien en het is goed te bekijken wat we hiervan kunnen leren.

Bestaande leveranciers hebben vanuit hun huidige productaanbod behoefte aan deze functionaliteit en willen de voordelen die erin zitten ontsluiten op hun bestaande systemen binnen de lijn van doorontwikkeling. Dit kan door een soortgelijk koppelvlak te ontwikkelen binnen StUF 03.02. Het voordeel is dat het daarmee sneller en goedkoper op de markt gebracht kan worden. Daar ligt het leveranciersbelang en waarschijnlijk dus ook een gemeentelijk belang.

Een ander probleem is er bij het ontwerp van de GBA. Dit ligt niet bij StUF-BG maar bij de structuur en complexiteit van de data-inhoud, dit is niet plug and play. Er is een mismatch tussen de wijze waarop basisregistratie(systemen) de data naar buiten pushen en de gemeenten daarmee om willen gaan in BG3.10. Hier ontstaat een probleem.

Een ander probleem zijn bugs in software, zowel in eigen- als in software van anderen. Dit geeft problemen, klanten hebben daar last van en hebben aangegeven dat systemen niet interoperabel zijn. Dit moet in de komende jaren door de leveranciers worden opgelost door StUF 100% correct toe te passen.

StUF en verkeerd gehanteerde sleutels en mutatiesoorten moeten zorgvuldig gecommuniceerd worden (historieopbouw), in de voedende systemen zitten issues.

StUF heeft een mechanisme van extra elementen, deze zijn echter uitsluitend bedoeld voor eigen (tijdelijk) intern gebruik binnen systemen van een (1) leverancier. Als deze ook extra nodig zijn in koppelingen met derden ontstaan er problemen. Daar zouden ze niet mogen worden gebruikt. In de loop der tijd zijn deze elementen verkeerd toegepast.

Zo zijn er nog meer toepassingen van functies die niet hetzelfde en onjuist in systemen geïmplementeerd zijn. Maarten geeft aan dat daar waar de standaard onvoldoende scherp of eenduidig omschreven is, dit ook leidt tot verschillende interpretaties.

Maarten geeft aan dat voor de bestaande problemen van StUF-BG en STUF-ZKN scherpe koppelvlakken niet de oplossing zijn. Op de korte termijn dienen de bestaande koppelproblemen tussen systemen te worden opgelost binnen de huidige StUF afspraken. Dit is de intentie en om deze reden zijn de leveranciers ook met elkaar om de tafel gegaan om toe te werken naar juiste en werkende StUF-koppelingen.

Reacties/vragen ter verduidelijking:

Frank Terpstra (Geonovum) vraagt of de bestaande knelpunten met niet scherpe specificaties te maken hebben met de complexiteit. Frank merkt op dat alleen scherpe koppelvlakken oplossing bieden. Immers hoe scherper het koppelvlak, hoe minder interpretatiemogelijkheden er zijn. Het weglaten van overbodige zaken maakt het minder complex.

Lidwien Meijers (Centric) is het hiermee eens maar merkt op dat een standaard op basis van generieke regels niet scherp genoeg is.

Voor het oplossen van de bestaande problemen is een aanvullend beslismechanisme nodig. Leveranciers zouden zich daaraan ook moeten willen committeren. Theo Peters heeft aan Ruud Kathmann aangegeven dat KING graag als luisterend oor bij de werkgroep aanwezig zou willen zijn. Theo wil dit aanbod benadrukken, zeker gezien de rol die KING in het vervolgtraject wordt toebedacht. Voor een beslismechanisme of arbitrage rol wordt vaak naar KING gekeken. Theo geeft aan dat het lastig is omdat door de betreffende leveranciers is aangegeven dat KING in deze werkgroep niet welkom is.

Cathy vraagt waarom het initiatief nu vanuit de leveranciers is gekomen, aangezien de problemen al langer bestaan. Maarten denkt dat dit komt door de signalen van gemeenten die nu nadrukkelijker naar voren zijn gekomen. Frank Terpstra (Geonovum) geeft aan dat de samenstelling van de Regiegroep voorheen voornamelijk uit leveranciers bestond en tegenwoordig zijn steeds meer gemeenten vertegenwoordigd. Dat leidt ook tot meer druk.

Theo vindt dat een vraag over timing wellicht terecht is, maar dat we ons moeten richten op de actie die nu in gang wordt gezet om de bestaande knelpunten op te lossen. Daar zijn we uiteindelijk allemaal bij gebaat.

3. Belevingen na een aantal gesprekken vanuit KING (10:25 uur)

Theo geeft een toelichting a.d.h.v. onderstaande onderwerpen (sheets in de bijlagen)

Een van de meest gestelde vragen is waar de twee lijnen doorontwikkelen en ontdekken uit bestaan en of deze ergens bij elkaar komen. Gemeenten willen werkende standaarden en maximaal ontzorgd worden. Suggesties die hierbij kunnen helpen, zijn bijvoorbeeld om oplossingen van leveranciers als een soort standaard te benoemen en geschikt te maken voor hergebruik. Maar ook om oog te hebben voor wat er al is en wat er wel werkt. Bij het standaardiseren is het vertrouwen belangrijk en het werken naar één oplossing. Er zou hierin consensus moeten zijn. Ook is er een duidelijke behoefte aan een platform voor een meer strategisch gesprek. Verder is aangegeven dat KING sterker op zou kunnen treden als vertegenwoordiger van gemeenten en keuzes hierin moet maken (niet alleen als procesbegeleider optreden of als opsteller van standaarden).

Opdracht van Regiegroep: klaar voor ontwikkelingen

Dit houdt in klaar zijn voor nieuwe ontwikkelingen, nieuwe basisregistraties (hoe we dit gaan doen), het ontwikkelen en toepassen van alleen maar eindproductstandaarden en het aansluiten bij een architectuur van GEMMA 2. Dit alles is ook in een plan van aanpak verwoord en wordt van daaruit opgepakt.

Resultaten tot nu toe

Er is vanuit KING veel gedaan aan de vernieuwing, veel lessen en leerpunten zijn verwerkt in StUF 3.02 en er ligt een aangepaste StUF onderlaag. Ook is een modelgedreven aanpak en tooling gerealiseerd waardoor sneller en betrouwbaarder standaarden opgesteld kunnen worden. Hierin is nadrukkelijk samengewerkt met Kadaster en Geonovum. De tooling willen we aan iedereen beschikbaar stellen zodat de modellen en afspraken breder gehanteerd kunnen worden. Nu kan verder worden gekeken naar de volgende fase. Er is al veel gedaan met het UGM, maar zoals Maarten eerder aangaf valt hier nog een verbeterslag in te maken. De eerste vernieuwde standaarden zijn er. Er is gezamenlijk een standaard RSGB-bevragen opgesteld, die ook door de Regiegroep is goedgekeurd en als standaard is vastgesteld. Er is samen met Kadaster gewerkt aan de standaarden voor de nieuwe koppeling van de LV-BAG.

Kaders vanuit andere invalshoeken zijn er ook, bijvoorbeeld de API en URI-strategie. De nieuwe API-strategie (vastgesteld in de architectuurboard van het DSO) zal aan de deelnemers van dit overleg worden rondgestuurd. **Actie KING**

Ook hier krijgen wij als gemeentelijk veld mee te maken. Vanuit het forum is in gang gezet hier overheidsbreed met een aantal deskundigen over in gesprek te gaan en afspraken te maken hoe dit toe te passen. Uiteindelijk is het streven toe te groeien naar een platform waar alle kennis en informatie over API's bij elkaar wordt gebracht en waar we de overheidsbrede afspraken over uitwisselen via API's organiseren. Theo noemt hierin ook het KKG-model (Kadaster KING Geonovum), een metamodel voor het opstellen van informatiemodellen.

Reacties uit de zaal:

Frank Terpstra geeft aan dat er per gebeurtenis een scherpe definitie moet komen om zo scherper informatie te delen. Theo deelt dit en denkt dat beide scherper moeten worden, de processtap en wat er uitgewisseld moet worden.

Lidwien noemt in dit kader ook de uitdaging waar we in het algemeen voor staan met de verschillende stelsels die bij elkaar gebracht moeten worden. Theo geeft aan dat één van de lastige onderdelen is dat elke basisregistratie eigen en dus verschillende uitgangspunten heeft. Een belangrijk punt is hoe we ervoor zorgen dat deze registraties meer op elkaar uitgelijnd worden. Dit staat breed op de agenda.

Frank Terpstra geeft aan dat de samenhang van de basisregistratie bij de API-strategie ook als een belangrijk achterliggend probleem kan worden gezien. Er is hoop dat door het platform vraag en aanbod meer aan zullen gaan sluiten.

Nico noemt in dit verband ook het profijtbeginsel dat van toepassing is op de GDI. Dit houdt in dat gemeenten als grootgebruiker van de GDI ook (hoofd-)financier worden. Daarmee hebben gemeenten een sterk besturingsinstrument in handen om meer eisen aan de GDI-bouwstenen op te leggen. Het onderwerp staat dus op meerdere plekken nadrukkelijk op de agenda.

Beweging in architectuur (samen organiseren, gegevenslandschap)

Er is een duidelijke wens om te komen tot een architectuur waarin gebruik van een informatie-infrastructuur inclusief landelijke voorzieningen de kern is. Op landelijk niveau is dit het gesprek over het gegevenslandschap. Op gemeentelijk niveau krijgt dit een vertaling in een uitwerking van de GEMMA architectuur, op bestuurlijk niveau binnen landelijke programma's en projecten. Belangrijk is hierbij dat we toe willen naar bevragen en bewerken bij de informatiebron.

Momenteel vormt er zich een groep van CIO's (niet alleen vanuit de grotere gemeenten) die zich eigenaar voelen van deze beweging en daar regie op gaan nemen.

d. Meerdere "onderlagen"

Bevragen bij de bron is de ene lijn (API first/REST-JSON) om bij de informatie te komen. De andere manier is meer gericht is op distributie en verbinden via notificeren. Hierin zit het antwoord op de vraag: gaan de twee lijnen bij elkaar komen. Theo denkt dat dit niet het geval is en dat er

situationeel een keuze gemaakt zal moeten worden hoe in voorkomende gevallen de uitwisseling plaats gaat vinden.

Maarten vraagt om verduidelijking bij het gebruik van de StUF-onderlaag als begrip. Voor Theo betekent dit het afspreken van de techniek van uitwisseling en staat dit los van de inhoud (content). Theo geeft aan dat het belangrijk is definities goed te benoemen en te delen, anders kan dit begripsverwarring geven.

Nico concludeert uit het eerste deel van deze bijeenkomst, dat het erom gaat het eens te worden dat we te maken hebben met twee sets van manieren van uitwisselen (API/REST-JSON en SOAP, XML). Dat we hierin de verbinding zullen moeten gaan leggen. Verder is van belang dat het moet gaan over de informatie die we uitwisselen en wat we daaronder verstaan. Daarbij bespreken wat afwijkend is bij verschillende vormen van uitwisselen, hoe we dit vormgeven en hoe we hier nieuwe elementen aan toevoegen. Dit als de richting voor discussie na de pauze.

Pauze (11:15-11:30 uur)

3. Hoe geven we ruimte aan beide invalshoeken (11:30 uur)

Nico licht toe dat we in het tweede deel verder op weg gaan naar mogelijk voorlopige conclusies, aan de hand van de volgende onderwerpen:

- a. Collectief opdrachtgeverschap
- b. Regie op beweging in architectuur
- c. De familiestructuur
- d. Sneller komen tot werkende koppelvlakstandaarden
- e. Governance rondom standaarden

Discussie/reacties:

Brenda de Graaf (gemeente Den Haag) vraagt of de resultaten uit de pilot zijn meegenomen en door wie de twee lijnen zijn bedacht. Theo geeft aan dat de resultaten uit de pilot zijn meegenomen en dat in de twee lijnen inzichten uit diverse gesprekken en verzoeken zijn verwerkt. Er zijn verder nog geen besluiten genomen. Het bevragen beweegt zich wel richting een API-structuur. Voordeel van twee lijnen is dat ontdekken ruimte geeft voor drastische vernieuwing en de lijn van doorontwikkeling tegemoet komt aan continuïteit.

Eelco Hotting (gemeente Haarlem) geeft aan dat er nu twee lijnen zijn die nooit bij elkaar komen en of we het niet eigenlijk over de afbouw van een van die lijnen zouden moeten hebben. Cathy geeft aan het hierin met het geheel eens te zijn.

Theo geeft aan dat het doel allereerst is beter en sneller interoperabel te zijn en denkt dat er vandaaruit een goede keuze gemaakt kan worden. Er zal ontdekt worden dat er meer vanuit een van de lijnen gedaan kan worden en dat dit zal leiden tot duidelijke keuzes hoe je iets gaat realiseren. Daarbij komt ook een overgang van de ene naar de andere werkwijze aan de orde. Dit kun je dan ook definiëren als afbouwen.

Cathy vindt dat dit wel afhankelijk is van het tempo van opbouwen van die nieuwe architectuur/werkwijze en of er nog geïnvesteerd wordt in de huidige methodiek.

Rik Duursma (gemeente Haarlemmermeer) deelt zijn zorg over eenduidigheid naar de klant toe. Berichtenstandaarden worden als basis genomen. Dat betekent dat we ervoor moeten zorgen dat bij vernieuwing via een of twee lijnen, de dienstverlening niet in gevaar komt en op niveau blijft. Dit is bijna onzichtbaar in de gevoerde discussies. Rik vindt het belangrijk dat dit goed gemanaged wordt. Theo geeft hierop aan dat er enerzijds breed moet worden gekeken naar wat nodig is om de huidige dienstverlening niet te verstoren en anderzijds te investeren in de opbouw van een nieuwe architectuur en de bijbehorende standaarden. Daarom wordt de DSO-strategie ook niet klakkeloos als standaard overgenomen.

Nico stelt samenvattend dat de discussie gaat over op- en afbouwen. Hier zijn binnen de regiegroep diverse meningen over gegeven. Rik Duursma betreft ook dominante buitenwerelden (als Omgevingswet etc.) en de spanningen die samenkomen uit twee werelden. Met op- en afbouwen van de standaarden hebben wij onze verantwoordelijkheid hierin.

Maarten geeft aan dat leveranciers de twee lijnen belangrijk vinden en hier veel tijd in hebben geïnvesteerd.

Lidwien heeft de voorkeur te kijken naar wat ontbreekt, in plaats van nu een snelle verandering in te zetten en de bestaande standaarden af te bouwen. Dit kan zorgen voor stilstand. Het is van belang niet alleen naar techniek te kijken.

Patrick Castemiller (gemeente Hoorn) ziet meer in een langzamere en beheersbare ontwikkeling naar een toekomstbeeld. Eerst goed bekijken en onderzoeken hoe we die verandering willen creëren. Als we iets veranderen dan gaat dit altijd over de mogelijkheden die leveranciers bieden. Synchronisatie en datareplicatie lijkt daarbij nog steeds het middel. Dit is ingewikkeld en gaat niet werken als we de informatievoorziening van gemeenten willen vernieuwen. Van die situatie willen we af. Dit kan alleen maar vanuit een ander te ontwikkelen (architectuur-) model. Minder synchroniseren en meer werken direct vanuit de gegevensbron.

Eelco pleit voor de ontdekken-lijn en ziet dit is als een stok achter de deur om te veranderen. Zo kan energie worden gestoken in de visie waar we heen willen. Die visie moeten we dus nog meer ontwikkelen en is de stip aan de horizon voor ons en voor leveranciers. Eelco geeft aan dat het daarbij gaat om de balans en goede verdeling in op- en afbouw.

Theo deelt Eelco's uitgangspunt voor wat betreft de visie of stip aan de horizon. Dit is wat Theo eerder schetste met de nieuwe architectuurplaat. Als dat is waar wij voor willen gaan dan zullen we hierin ook moeten investeren. Hier horen dan ook nieuwe standaarden bij.

Frank geeft aan dat vanuit de techniek bekeken, de twee visies die voor de pauze uiteengezet zijn een belangrijk verschil hebben. Het nieuwe RSGB- koppelvlak wordt hierbij niet als passend gezien. Belangrijk is om in kaart te hebben wat die scherpere koppelvlakken dan zijn en daar een compromis in te vinden. Frank stelt voor te onderzoeken of er voor dit koppelvlak een mogelijkheid kan worden gevonden die de twee lijnen bij elkaar brengt.

Eelco vraagt hoe KING de verdeling van energie ziet m.b.t. SOAP, REST-JSON en de ontwikkellijn. De energie wordt nu verdeeld over beide lijnen. De focus moet liggen op de ontdekken-lijn en de andere architectuur. Voor leveranciers die nu systemen leveren, met de rol van provider van informatie, is dit een uitdaging. Zij moeten met beide lijnen om kunnen gaan.

Lidwien geeft aan dat het gaat om de vraag en afname van producten door gemeenten en het hierin met elkaar optrekken. Investeren in een nieuwe standaard kan alleen wanneer ook het afnemen van de nieuwe standaard is geregeld. Lidwien geeft aan dat beide lijnen de businessbehoefte gebruiken om het vandaaruit vorm te geven. Ook de verdeling van de kosten is hierbij een belangrijk aspect. Nico vraagt of er vanuit de deelnemers in de zaal hierover instemming is. Dit is fundamenteel in deze discussie.

Samenvatting en vervolgspraken (12:30 uur)

Nico geeft aan dat duidelijk is geworden dat een deel van de zorgen overeenkomen, maar dat dit anders verwoord is. Een belangrijk punt dat naar voren komt is dat er duidelijkere afspraken gemaakt moeten worden hoe we van a naar b willen komen. Dan gaat het niet over standaarden maar over de beweging in de architectuur. Daarin zijn in deze bijeenkomst al veel elementen benoemd, het gaat erom aan te sluiten bij wat de businesspraktijk nodig heeft. Met betrekking tot financiële gevolgen en investeringen is het van belang welke keuzes in de oude en nieuwe lijn van de standaarden worden gemaakt.

De vraag is of er nu één verhaal uit te halen is of dat het verschillende lijnen zijn waarbij het gaat om op- en afbouwen. Theo geeft aan dat de hoofdlijn/wens is naar een stip te gaan met een andere werkwijze, het bevragen bij de bron en de daarbij benodigde scherpe standaarden/koppelvlakken. Theo stelt voor om de naam "ontdekken" op die beweging te plakken en niet op de toepassing van REST-JSON als uitwisseltechniek.

Een belangrijk aandachtspunt in de discussie is er daarbij over de semantiek van wat we uitwisselen (minder over de techniek). Daar ligt de kern. Hoe leggen we die uit te wisselen objecten/entiteiten vast en hoe delen we dat voor hergebruik.

Maarten is het eens met het bevragen bij de bron of in één systeem, maar heeft behoefte aan een uitgebreidere analyse wat er nu nodig is. Dat is complexer dan wat nu op tafel ligt. Niet een stip, maar er is eerst een hindernis te nemen. Met de verwachting dat het nog minstens 10 jaar kan duren voor we zover zijn, in de volle breedte.

Nico concludeert dat het neerzetten van de stip door allen wordt gedeeld. Niemand noemt het begrip van twee jaar, de inschatting van allen is dat dit langer zal zijn. Dit geeft aan dat het complex is. Maar als er een helder beeld is, is de doorlooptijd minder relevant. Theo vult aan dat de focus op verbinding met de huidige wereld belangrijk is, maar dat de wens van gemeenten helder is: inzet op de nieuwe lijn. Toevoeging van Lidwien is hierbij nog om het uitdrukking te geven in de vorm van een business-case. Lidwien geeft aan echt aan een breed draagvlak te werken in het veld. Samenvattend zijn dit globaal de elementen, dit is redelijk in consensus.

Vervolgafspraken

Er zal (naast het verslag) ook een samenvattende conclusie volgen. **Actie KING**

Daarmee kan een goed beeld van de vervolgacties worden verkregen en de elementen die hierin moeten worden meegenomen.

4. Rondvraag en sluiting (13:00 uur)

Omwille van de tijd wordt er geen rondvraag gehouden. Nico dankt een ieder voor zijn/haar aanwezigheid en sluit de vergadering.

Volgend regulier overleg is op woensdag 4 oktober 2017.

Aanwezigheid

Vaste leden (op achter-naam)	Organisatie	Aanwezigheid
Ab van den Berg	GV Pink Roccade	
Jeroen Brakel	Vicrea	Niet aanwezig
Maarten van den Broek	messageDesign	
Eelco Hotting	Gemeente Haarlem	
Patrick Castenmiller	Gemeente Hoorn	
Nico Claij	Rijkswaterstaat	
Raoul Coenegracht	Circle Software Group BV	
Pieter Dijkstra	Kadaster	
Cathy Dingemanse	Gemeente Den Haag	
Hugo ter Doest	Dimpact	
Rik Duursma	Gemeente Haarlemmermeer	
Gilbert Frijters	Gemeente Westland	Afgemeld
Brenda de Graaf	Gemeente Den Haag	
René Ringeling	Gemeente Woerden	
Gert Hoff	Procura	
Remko de Hoop	Horlings & Eerbeek	
Gershon Janssen	NovoGov	Afgemeld
Ruud Kathmann	Waarderingskamer	Afgemeld
Marco Kok	Geotax	
Mickel Langeveld	Kadaster	Afgemeld
Irene Matzken	Agentschap BPR	
Lidwien Meijers	Centric	
Linda Mertens	Gemeente Breda	
Sander van de Merwe	Roxit	Afgemeld
Jan Mutsaers	Gemeente Tilburg	Afgemeld
John Rooijakkers	PinkRoccade LG	
Wicher Venema	GV Centric	„
Marcel Reuvers	Geonovum	,
Rens Verhage	Topicus	Afgemeld
Gasten		
KING (vast)		
Jan Brinkkemper	KING	
Ellen Debats	KING	Niet aanwezig
Peter Klaver	KING	
Henri Korver	KING	
Theo Peters	KING	
Nico Romijn	KING	
Johan Boer	KING	afgemeld

Frank Samwel	KING	
Marit Kroese	KING	